

Raziyeh Khodayari, 08-677 27 13
raziyeh.khodayari@energiforetagen.se
Matz Tapper, 08-677 27 26
matz.tapper@energiforetagen.se

Miljödepartementet
103 33 Stockholm

Remiss av Kommissionens förslag på reviderad F-gasförordning (dnr M2022/00983)

Energiföretagen Sverige samlar och ger röst åt omkring 400 företag som producerar, distribuerar, säljer och lagrar energi. Vårt mål är att utifrån kunskap, en helhetssyn på energisystemet och i samverkan med vår omgivning, utveckla energibranschen – till nytta för alla.

Vi tackar för möjligheten att avge remissvar.

Sammanfattning

Energiföretagen Sverige stödjer EU-kommissionens mål att minska utsläpp av klimatgaser. Vi stödjer också EU-kommissionens ambitioner att minska utsläppen av F-gaser.

Energibranschen i Sverige har åtagit sig att anta en hållbar strategi för utveckling och drift av sina tillgångar. Därför har Energiföretagens medlemmar åtagit sig att minska utsläppen av F-gaser från sin verksamhet genom att använda SF₆-fri utrustning för nya elinstallationer efter en övergångsperiod som varierar med spänningsnivån.

Energiföretagen Sverige anser att den föreslagna regleringen inte får störa utveckling och drift av elnät, riskera försörjningstrygghet eller skapa hinder för att nå EU:s klimatambitioner. Vår bransch och i synnerhet elnätsföretagen har en nyckelroll i detta.

De föreslagna övergångstiderna för samtliga spänningsnivåer måste omprövas. Energiföretagen är oroade över att tillverkare inte kommer att kunna utöka produktionskapaciteten och leverera tillräckligt med SF₆-fria ställverk inom de föreslagna tiderna. För högre spänningsnivåer är risken stor att det blir en monopolsituation på tillverkarsidan

Synpunkter på förslaget

Teknikläget och övergångstider

Regleringen bör inte begränsa konkurrensen. Det nuvarande förslaget kan avsevärt begränsa konkurrensen bland tillverkare av ställverksutrustning inom EU. För det första kan endast en europeisk tillverkare av högspänningsställverk leverera lösningar som överensstämmer med förslaget. Andra som redan har investerat i olika tekniker under de senaste 8 åren kommer att utelämnas. För det andra finns det bara en teknik som uppfyller kraven, vilket skulle kunna skapa ett

"teknikmonopol" och en risk för leveranskedjan på grund av det begränsade antalet leverantörer. Att fastställa tydliga och heltäckande förutsättningar för POM-förbud (Placing on the Market) är nödvändigt för att undvika denna situation. Förutsättningarna i utkastet till förslag är otillräckliga. Regleringen av såväl standardiserade som icke-standardiserade tillämpningar måste vara tydligare. Energiföretagen Sverige anser att följande förutsättningar krävs:

- För aktuell spänningsnivå eller applikationsområde måste tillgången på beprövade SF₆-fria alternativa lösningar som uppfyller gemensamma kvalitetskrav säkerställas. Dessa lösningar måste vara kompatibla med IEC/CENELEC och andra EU-standarder, testade i minst två pilotapplikationer och får inte medföra oproportionerliga kostnader för användarna.
- Det måste finnas minst två tillverkare som tillhandahåller beprövade lösningar som uppfyller gemensamma kvalitetskrav med tillräcklig leveranskapacitet. Dessa produkter måste erbjudas för specifika användningsområden. Detta säkerställer tillräcklig konkurrens och produktionskapacitet för alternativa tekniker och undviker risken för monopol på marknaden. Otillräcklig produktionskapacitet skapar risk för en betydande försening av utbyggnaden av elnät, vilket är en akut nödvändighet för att integrera förnybara energilag och nya typer av slutanvändarteknik.

EU-kommissionen bör ompröva övergångstiderna för samtliga spänningsnivåer. Energiföretagen är oroad över att tillverkare inte kommer att kunna utöka produktionskapaciteten och leverera tillräckligt med SF₆-fria ställverk inom de föreslagna tiderna. För högspänningsställverk (> 40 kV) är detta särskilt kritiskt eftersom det i många fall saknas alternativa lösningar.

GWP-kraven

EU-kommissionen bör också förtydliga hur de vill hantera datum för förbudet som anges i bilaga IV nr. 23. Det är viktigt att ställverk som inte uppfyller GWP-kraven (Global Warming Potential) efter förbudsdatumet som anges i bilaga IV nr 23 men som köpts och ska levereras före detta datum kan installeras och användas under hela dess tekniska livslängd.

GWP-tröskeln från 1000 till 10 för spänningsnivåer över 24 kV bör revideras. GWP-värdet på 10 kommer att utesluta värdefulla tekniker som avsevärt minskar växthusgaserna jämfört med SF₆. Vissa av dessa lösningar har en GWP runt 1000 vilket är betydligt lägre än SF₆-baserade lösningar. De kommer att behövas när lösningar med en GWP <10 inte kan användas. Det kommer att vara skadligt ur ett ekologiskt och ekonomiskt perspektiv att tvinga ställverksoperatörer att köpa produkter med en GWP <10.

Alternativ teknik

Även statusen för SF₆-fria lösningar (exklusive vakuum) behöver tydliggöras. Energiföretagen Sverige vill betona att vissa alternativa tekniker är baserade på

gaser som innehåller ämnen som för närvarande är under lagstadgad bedömning i enlighet EU:s kemikaliestrategi för hållbarhet. Samstämmighet bör säkerställas för att undvika att förbjuda en lösning som kan vara användbar för vissa tillämpningar om SF₆ skulle begränsas ytterligare.

Befintliga anläggningar

EU- kommissionen bör också förtydliga fortsättningen av befintliga SF₆-baserade installationer till slutet av deras livslängd. Drift, underhåll och reparation av befintliga ställverk och strömbrytare med SF₆-gas måste tillåtas till slutet av deras livslängd. Även om förordningen är tydlig när det gäller tillståndet att köpa själva gasen (artikel 11.5), är det fortfarande oklart om anskaffning och installation av reservdelar. Art 11.1 inkluderar reservdelar i POM-förbudet. Det bör förtydligas att detta förbud inte gäller delar till befintliga installationer. Vidare måste byte och utbyggnad av befintliga gasisolerade ställverk (exempelvis tillägg av nya brytarceller) även vara tillåten under ställverkets hela livslängd. Om befintliga ställverk tvångsmässigt avvecklas i förtid på grund av ett förbud mot inköp av reservdelar skulle detta allvarligt äventyra Sveriges försörjningstrygghet.

Frånskiljande brytare

En viktig komponent på högre spänningsnivåer i det svenska eldistributionsnätet är frånskiljande brytare (DCB) innehållande SF₆-gas.

DCB:er minskar bland annat platsbehovet jämfört med konventionell teknik med separata frånskiljare och brytare. Om förslaget går igenom finns risk att tillverkarna inte tar fram alternativa DCB:er och konsekvensen av att frånskiljande brytare inte finnas tillgängligt blir att:

- nya stationer behöver byggas med frånskiljare och brytare vilket kräver större yta samt tätare underhållsintervall.
- befintliga stationer med DCB:er inte kan repareras genom utbyte av dessa komponenter utan i stället måste byggas om för att kunna installera frånskiljare och konventionell brytare.

Stockholm 2 september 2022

Åsa Pettersson



vd, Energiföretagen Sverige